

**Kultura konkursów architektonicznych w Polsce w latach 2014-2023.
Charakterystyka i praktyki na tle Europy.**

Autor: Maciej Wojciech Kowalczyk

Streszczenie:

Praca jest wyrazem praktycznego i teoretycznego zainteresowania autora tematyką konkursów architektonicznych. Zagadnienie to postrzegane jest w ramach szerszego zjawiska jakim jest kultura konkursowa, na którą składają się procesy związane z przygotowaniem, przeprowadzaniem i rozstrzyganiem konkursów. Procesy te stanowią element kultury budowania (*Baukultur*) – holistycznej koncepcji dot. przekształcania środowiska zabudowanego. Ich jakość ma bezpośredni wpływ na architekturę, społeczeństwo, a także na sam zawód architekta.

Wobec braku przekrojowych badań naukowych nad tematyką polskich konkursów, praca jest próbą scharakteryzowania i usystematyzowania tego zagadnienia. Autor próbuje osadzić je w szerszym, europejskim kontekście w jakim wyrosła tradycja organizacji konkursów. Na podstawie dostępnych materiałów i badań praca prezentuje uwarunkowania historyczne, legislacyjne i praktyczne stosowania konkursu w Europie. Wychodząc od międzynarodowych definicji, omawia typologię konkursów, tradycyjnie stosowane praktyki, a także rolę jaką pełnią dla wszystkich stron procesu: inwestorów, architektów i społeczeństwa. Prezentuje wady i zalety konkursów jako anonimowej i demokratycznej procedury. Praca porusza również centralne dla konkursów zagadnienie jakości architektonicznej i trudności związanej z jej oceną przez sąd konkursowy. Posługując się przykładami z różnych krajów europejskich, wskazuje na charakterystyczne dobre praktyki stosowane w konkursach jako potencjalny wzorzec do naśladowania.

W części badawczej, poświęconej szczegółowemu funkcjonowaniu konkursów w Polsce, dysertacja obejmuje szczegółową analizą realizacyjne konkursy organizowane w latach 2014-2023 w ramach ustawy prawo zamówień publicznych. Przedstawia uwarunkowania historyczne, legislacyjne i gospodarcze, które miały wpływ na funkcjonowanie konkursu w okresie badań. W ramach puli badawczej przeprowadza analizę porównawczą 92 konkursów, studiując różnorodne ich cechy. Wyniki badań prezentują złożoność cech polskich konkursów, ujawniając ich charakterystykę. Na tej podstawie, odnosząc się do tradycyjnych i zagranicznych praktyk, autor proponuje rozwiązania, które mogą wpłynąć pozytywnie na jakość polskiej kultury konkursowej, a tym samym na architekturę.

Słowa kluczowe:

konkurs architektoniczny, kultura konkursowa, jakość, proces inwestycyjny, dobre praktyki, zamówienia publiczne, *Baukultur*.

10/09/24